

ПРИРОДА - НАШ СПІЛЬНИЙ ДІМ

Синій Вир

Регіональний еколого-освітній часопис

Озеро Синевир - водно-болотне
угіддя міжнародного значення
(Рамсарська конвенція)

Озеро Синевир - одне із семи
природних чудес України

Газету засновано 21 березня 2001 року

Березень, 2022 р.

№ 3 (335)

З Україною ЄС
точно буде міцніший

Україна довела свій європейський вибір і заплатила за нього високу ціну. Зараз час Європі продемонструвати, що вона обирає Україну. Про це заявив Президент Володимир Зеленський під час дебатів у ході надзвичайної пленарної сесії Європейського парламенту на тему «Російська агресія проти України».

«Я вважаю, що ми віддаємо сьогодні за цінності, за права, за свободу, просто за бажання бути рівними – такими самими, як ви, – ми віддаємо наших найкращих людей, найміцніших», – наголосив Глава держави.

Президент висловив переконання, що українці обов'язково переможуть.

«Є такий вислів: «український вибір Європи». Те, до чого ми прагнули й до чого йшли. Тому я дуже хотів би, щоб сьогодні ззвучав вибір Європою України», – зазначив він.

За його словами, українці – дуже вмотивований народ, який бореться за свої права, свободу та життя.

«А зараз ми боремося за виживання. І це наша найголовніша мотивація. Але ми боремося, щоб бути рівноправними членами Європи. І я вважаю, що сьогодні ми всі показуємо, що ми такі є. З нами ЄС точно буде міцнішим. Без вас Україна буде самотньою», – зазначив Глава держави.

«Ми довели свою силу. Доведіть, що ви разом з нами. Доведіть, що ви нас не відпускаєте. Доведіть, що ви дійсно європейці. І тоді життя переможе смерть, а світ – темряву», – резюмував Володимир Зеленський.

Безпека країни – над усе!

Депутати Закарпатської облради у ході позачергового засідання сесії VIII скликання підтримали виділення 4 мільйонів гривень на підтримку територіальної оборони Закарпаття.

Незважаючи на партійну приналежність, депутати були однотайні під час голосування і задекларували важливість об'єднання над політичними інтересами заради безпеки краю.

Голова Закарпатської обласної ради Володимир Чубірко у коментарі представникам ЗМІ розповів,

що Закарпаття увійшло у трійку областей України, які першими відгукнулися на можливу загрозу і зібралися у стислі терміни на позачергове засідання. Журналісти цікавилися, на які потреби буде розподілена виділена сума.

За словами Володимира Чубірка, виділені кошти буде витрачено на облаштування збройних кімнат для загонів тероборони по всій області та на засоби спецзв'язку між окремими підрозділами, – повідомляють у пресслужбі Закарпатської облради.

Триває акція «Первоцвіт»

Краса первоцвітів вражає, але не треба піддаватися спокусі зірвати їх. Серед перших весняних квітів, що з'являються з-під снігу, є й рідкісні, зокрема шафран Гейфеля, білоцвіт весняний, підсніжник білоніжний.

З метою збереження ранньо-весняних червонокнижних рослин працівники НПП «Синевир» посилили охорону ділянок, на яких зростають згадані вище види, вживають заходів, щоб не допустити знищення і викупування цибулин, проводять спеціальні рейди і патрулювання, здійснюють широку еколого-освітню роботу з цього приводу. Усе це відбувається в рамках екологічної акції «Первоцвіт».

Марина ПЕЧКАН,
експкурсоводка
НПП «Синевир».

Чай має бути ЕКО!

Недавно на базі національного природного парку «Синевир» відбувся семінар «Трав'яні чаї «Синевир-ЕКО» – технології виробництва та особливості ведення бізнесу». Захід проводився в рамках проекту «Локальний бренд «Синевир-ЕКО» – ефективний інструмент розвитку місцевого бізнесу» за підтримки Програми «U – LEAD з Європою».

Учасники семінару вивчили особливості заготівлі та переробки лікарських рослин для трав'яних чаїв, навчилися будувати бізнес та кластер, вибирати цільову аудиторію та продуктову пропозицію, будувати кроки для стратегічного планування бізнесу тощо.

Любов ГРЕЧИН,
фахівчиня відділу
еколого-освітньої роботи
НПП «Синевир».

ЗІ СВЯТОМ ВЕСНИ!

Шановні жінки!

Щиро вітаю вас з Міжнародним жіночим днем. Це свято любові, ніжності, поваги. Ми, чоловіки, щороку 8 березня з особливою піднесеністю вітаємо наших матерів, дружин, дочок, бабусь, подруг, колег, пригадуючи особливу роль жінки у нашему житті. Саме жінки несуть радість і натхнення, ніжність і турботу, любов і щастя... Саме жінки найбільше дбають про підростаюче покоління, яке є нашим майбутнім і опорою. Саме жінки створюють затишок і тепло у наших сім'ях і з неймовірною чутливістю дбають про спокій і мир, молячись про рідних та близьких.

Сьогодні хочу привітати усіх жінок і подякувати їм за ту велику місію, яку вони несуть через усе своє життя. Бажаю вам міцного здоров'я і витривалості, гарного настрою і оптимізму, безмежної любові і щастя, добробуту і злагоди. Нехай горе обходить стороною, а добро буде частим гостем у вашій оселі.

Микола ДЕРБАК,
директор
національного природного
парку «Синевир»,
депутат Закарпатської

Фотофакт

Національний природний парк «Синевир» приєднався до всеукраїнської акції з нагоди ДНЯ ЄДНАННЯ.

Вода – безцінний дар природи

здоров'ю людей, можуть викликати різні інфекційні захворювання (дизентерія, інфекційний гепатит, холера та інші).

Це становить екологічну небезпеку, оскільки стічні води, насичені забруднюючими речовинами, потрапляють у водні об'єкти та колодязі питного призначення. Такі тяжкі наслідки руйнувань, спричинених людиною в природі, відбуваються через незнання чи байдужість.

Водні об'єкти є основними джерелами прісної води, яка потрібна для різноманітних потреб людини та підтримки життєдіяльності рослинного і тваринного світу. За підрахунками вчених, тільки 1% прісної води, який є не планеті, доступний для використання. Кожний сьомий європеець не має доступу до чистої питної води.

Медики застерігають, що ні численні оздоровчі заклади, ані здорове харчування не дадуть бажаних результатів, якщо постійно насичувати свій організм водою з усіма багатствами шкідливих сполук.

Бережімо воду від забруднення і дбаймо про власне здоров'я.

Любов ГРЕЧИН,
фахівчиня відділу
еколого-освітньої роботи
НПП «Синевир».

3 березня – Всесвітній день дикої природи

20 грудня 2013 року на своїй 68-й сесії Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй (ГА ООН) проголосила 3 березня – день підписання Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни та флори, що знаходяться під загрозою зникнення (CITES) у 1973 році – Днем святкування та підвищення поінформованості про диких тварин та рослини світу. Резолюція ГА ООН також призначила Секретаріат CITES координатором глобального дотримання цього особливого дня дикої природи у календарі ООН. Всесвітній день дикої природи став найважливішою глобальною щорічною подією, присвяченою дикій природі.

Всесвітній день дикої природи відзначатиметься у 2022 році під девізом "Відновлення ключових видів для відновлення екосистем". Святкування спрямоване на привернення уваги до статусу збереження деяких з видів дикої фауни та флори, що знаходяться під загрозою, а також на заохочення дискусій з метою пошуку та реалізації рішень щодо їх збереження.

За даними Червоного списку зникаючих видів Міжнародного союзу охорони природи (МСОП), понад 8400 видів дикої фауни та флори перебувають під загрозою зникнення, а ще близько 30000 зникаючими або

вразливими. Таким чином, у 2022 році Всесвітній день дикої природи приведе дискусію до нагальності необхідності змінити долю найбільш загрозливих видів, підтримати відновлення їх довкілля та екосистем та сприяти їхньому сталому використанню людством, – зазначають на сайті Всесвітнього дня дикої природи.

Національний природний парк «Синевир» долучився до відзначення важливої екологічної дати та провів широку інформаційно-освітню роботу з проживання та екосистем також загрожує всьому життю на Землі. видів для відновлення екосистем.

Важливо думати про глобальні речі, але не забувати й про локальні

Глобалізаційні процеси торкну- спросто неба у лісі національного лися кожної людини і дедалі парку «Синевир». Тематика дуже поглинає нас. Світ став широка, актуальна і завжди динамічнішим і ми намагаємося викликає багато дискусій та, наступати в ногу з часом, бо іноді, певних етапах, торкається відстаючи від прогресу, щось емоцій. Дуже важливо думати про втрачаемо. Нерідко в таких глобальні речі, але й не забувати обставинах питання охорони про локальні. Іноді ми можемо природи відсуватися на задній план і через це люди можуть втратити щось цінніше...

Вже сьогодні спостерігаємо за те, що ми можемо змінити, чого критичними ознаками зміни можемо торкнутися. Дехто може клімату, руйнуванням озонового шару, опустелюванням територій, екологічними питаннями, але не кислотними дощами, всюди- надто перейматися відповідущим забрудненням довкілля, зниженням біологічного різноманіття. Це викликає занедбання усіх, хто турбується не кожен з нас може тією чи іншою лише про теперішнє, але й про мірою долучитися до їх своїх дітей і дітей їхніх дітей. Що вирішення. Усе залежить від людство залишить їм у спадок? Як свідомості, прагнення творити нашадки згадуватимуть нас? Зрештою, що ми відповімо Творцю за нищення планети?..

Ці та інші аспекти сучасних екологічних проблем ми розглянули під час еколого- освітнього заходу зі студентською молоддю Тернопільського університету, який відбувся

Тетяна КРАСНЯНИК.

Та як собі заспіваю сякої такої...

Багата і щедра народна творчість коломийка стала ідеальною піснею, Закарпаття. Впродовж багатьох яка здатна задовольнити як років фольклористи збирають молодих так і старших верховинців. безцінні скарби, що їх прости люди Закарпатські коломийки творили, і з уст в уста передавали, неодноразово видавалися окремо зберігаючи для нащадків казки, які мими збірниками в Ужгороді, Львові, Києві і закордоном. вчать добру, коломийки, що додають настрою, легенди, перекази і Доктор філологічних наук, прислів'я, котрі відображають заслужений діяч мистецтв України мудрість людського мислення. Вже Іван Хланта коломийки збирає усе ніби все зібрано і надруковано, але, життя. Він видав цілий ряд книжок насправді, фольклористів чекає ще з мініатюрними закарпатськими чимало роботи, бо усна народна піснями. Фольклорист щоденно творчість невичерпна.

Здавалось, засоби масової голос, пропагує їх на обласному інтернет відіграли радіо і телебаченні. Іван Хланта вирішальну роль у витісненні таких об'їздив усі села Закарпаття, де популярних на Закарпатті пісень як зібрав тисячі пісень. Він стверджує, коломийки, але це не зовсім так, що край багатий талановитими Безумовно, теперішня молодь співаками, від яких записав значну потребу сучасної музики, стиль кількість мініатюр, що вийшли якої далекий від закарпатських окремими книгами чи збірниками. мініатюр, але й останні залишаються улюбленими піснями місце посідають коломийки про горян. Доказом цього є хоча б той факт, що на багатьох молодіжних особливий зв'язок з усім Божим дискотеках у селах області, поряд з творінням, тож це не могло не поп- і рок-музику, звучать коломийки. Записи з сучасною обробкою Кожне гірське село Закарпаття цих пісень користуються попитом, а має свої коломийки. Приємно, що майже жодна програма фестивалів народна пісенність краю не обласного рівня не обходить без залишилася простим описом в наукових працях фольклористів, а

народну любов до коломийок зберегли верховинські весілля. Хоча зараз на ці радісні свята рідко фольклористів вистачить й надалі. запрошуєть троєсті музики, але дворядкові народні пісні не були остаточно витіснені сучасними.

Оскільки весілля – це веселе скupчення людей різного віку,

Природа надихає на творчість

Михайло Хланта належить до тих поетів, які особливо ніжно і чуттєво сприймають природу та вміють про неї так написати, що аж дивуєшся. Така краса слів спонукає читача замислитися, придивитися до довкілля і відчути Божий дотик довкола себе.

«Я дуже люблю природу. Вона надихала мене на творчість з дитинства. А ще вона є для мене очевидним доказом того, що усе навколо нас створив Бог. Творець є найбільшим поетом, художником, скульптором», – вважає Михайло Хланта.

Поезія має важливий освітньо-виховний процес. Її легко інтегрувати у екологічні заходи. Дуже приємно, що маємо зараз авторів, які вміють добре писати про природу і відповідальніше ставлення до неї. Одним з них якраз є Михайло Хланта, який працює в НПП «Синевир», де очолює Негровецьке природоохоронне науково-дослідне відділення.

«Подих гір», «Карпати – понад Еверест», «Колоздрики в пучку», «Тіні заховані в Сонці» – це книги Михайла Хланти. Вже самі назви привертають увагу.

Перша збірка «Подих гір» побачила світ у 2003 році. З кожним роком творча майстерність поета удосконалювалась. Друга книга

«Карпати – понад Еверест» видана у 2007 році. В назві передано не лише зміст книжки, але й особисте ставлення поета до рідних гір, адже Михайло Петрович народився і виріс у Колочаві. Цей населений пункт, що овіянний численними переказами про опришку Шугая, оточений високими горами, лісами і полонинами, не міг не вплинути на творчість Хланти.

«Колоздрики в пучку» – таку назву отримала третя збірка Михайла Хланти, яка побачила світ у 2012 році. Колоздрики – з місцевого діалекту це підсніжники. До книги увійшли твори, які народились в самій глибині серця поета і проіджені крізь ширість почуттів і любові до природи.

У 2019 році ми отримали в подарунок від поета вже четверту книгу «Тіні заховані в Сонці». Вчитуючись в ці поезії, відчувається пульс поета, який б'ється у ритмі сучасності. Тонкою ниткою у творах тягнуться емоції з дитинства і юних років життя, а частину поезії сміло можна віднести до пейзажної лірики.

Книги – бібліотеці

Понад 20 книг екологічної тематики та методичних рекомендацій для педагогів – подарунок для Колочавської центральної бібліотеки, який недавно передали співробітники національного природного парку «Синевир» та Інституту екологічно-релігійних студій.

«Для нас кожна книга – цінний скарб. Презентовані видання стануть частиною фонду нашої бібліотеки, допоможуть у забезпеченні

навчально-виховного процесу, екологічної культури, взаємодії людини та природи. Ці книги допоможуть відчути і побачити значення природи для суспільства в цілому і для кожного зокрема, виробити потребу в спілкуванні з природою та сформувати прагнення брати активну участь у покращенні довкілля», – каже Марія Ірговці, завідуюча Колочавською центральною бібліотекою.

Любов ТІЛЬНЯК.

«Синій Вір»

Еколо-освітній часопис
Засновник і видавець громадське
об'єднання «Товариство «Синій Вір».
Свідоцтво про державну реєстрацію
Серії ЗТ №214

РЕДАКТОР

МІКОЛА ДЕРБАК
Комп'ютерна верстка та дизайн
Мар'яна Цімбота, Ігор Росоха
Газету набрано і зверстано у
видавничому центрі НПП «Синевір»

Адреса:
с. Синевір, 1626, Хустський р-н.,
Закарпатська обл., 90041
e-mail: npp-synevir@ukr.net
www.npp-synevir.net.ua

За точність наведених фактів відповідальність несуть автори матеріалів.
Листування з читачами – тільки на сторінках
газети.

Тираж 500 прим.

Зам.

Номер віддруковано у ТзОВ «Терно-Граф». Адреса: вул. Текстильна, 18, м. Тернопіль, 46000

Календар

7 березня – початок Великого посту.

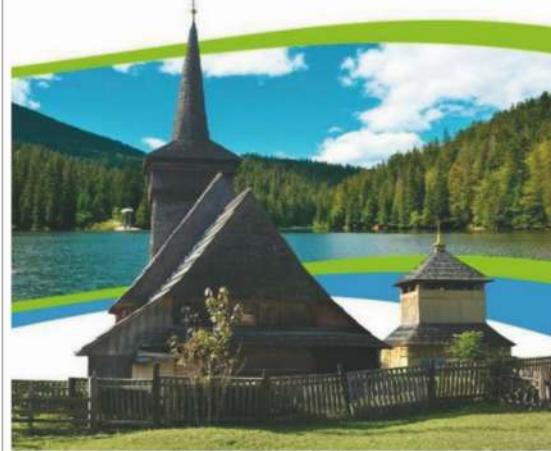
Піст святої Чотиридесятниці називається Великим через особливе його значення. Древні християнські письменники одноголосно свідчили, що піст святої Чотиридесятниці встановлений апостолами в наслідування 10 денному посту Мойсея (Вих.34 гл.), Іллі (3 Цар., 19 гл.), а головним взірцем є піст, який здійснив Ісус Христос в пустині (Мф. 4, 2).

З глибокої древності був визначений і самий спосіб дотримання посту святої Чотиридесятниці. Стародавні християни дотримувались цього посту з особливою строгістю, стримуючи себе навіть від води до 3-ї години дня після обіду, а після її тільки хліб і овочі.

В сучасній церковній практиці Свята Чотиридесятниця і її Богослужіння починаються з Вечірньої Сиропусної Неділі. Сиропусна Неділя називається ще Неділею Прощення. Ввечері в цю Неділю після Вечірні звершується чин прощення.

Перший тиждень Великого посту відзначається особливою суворістю, а богослужіння – тривалістю. В перші чотири дні (понеділок, вівторок, середу і четвер) на великому повечір'ї читається канон св. Андрія Критського з приспівами до стиха: "Помилуй мене, Боже, помилуй мене".

У п'ятницю першого тижня Великого посту на літургії після заамвонної молитви здійснюється освячення колива, тобто відвареної пшениці з медом, в пам'ять св. великомученика Феодора Тирона, який надав благотворну допомогу християнам для збереження посту. Візантійський імператор Юліан Відступник у 362 р. наказав у місті Антиохії таємно окропити кров'ю ідоложертвних тварин усі харчі. Ale св. великомученик Феодор Тирон, спалений у 306 році за визнання Христової віри, явився увісні антиохійському єпископу Євдоксію, відкрив йому таємне розпорядження Юліана і повелів упродовж усього тижня нічого не купувати на ринку, а харчуватися коливом, – smk-sobor.org.ua.

Взаємодія задля відповідального ставлення до природи**ЦЕРКВА В НАЦІОНАЛЬНОМУ ПАРКУ**

Постійне зростання екологічних проблем спонукають до їх вирішення багатьох людей і організацій. На Закарпатті особливу роль у цьому контексті може відіграти взаємодія церков і національних парків. Різні релігійні організації вже зараз багато роблять задля виховання у суспільстві відповідального ставлення до творіння – природи. Ця діяльність потребує подальшого поглиблення і може мати плідні наслідки.

Враховуючи цей потенціал, фахівці Інституту еколо-релігійних студій за співпраці з НПП «Синевір» розробили методичні рекомендації «Церква в національному парку» з надією, що вони стануть в нагоді віруючим християнам і природоохоронцям для спільног застосування у еколо-освітній і практичній роботі задля формування відповідального ставлення людей до природи. Матеріали розроблені за консультації зі священниками і природоохоронцями.

У виданні окреслено можливі шляхи еколо-релігійної взаємодії національних парків і громад. Тут зібрано рекомендації, які базуються на попередньому досвіді, а також розширені рамки можливої співпраці. Вона полягає у широкій системній роботі.

Національні парки є своєрідними островками серед моря екологічних проблем. Проте й тут постають труднощі і нерідко вони можуть набувати гострого характеру. Їх вирішення залежить не лише від співробітників природно-заповідних установ, але й від інших суб'єктів, зокрема, влади, бізнесу, місцевих громад, церкви. Звісно, це не повний перелік, але остання інституція, як найбільш авторитетна у суспільстві, може відіграти ключову роль.

Методичні рекомендації схвалено до друку рішенням кафедри екології хімічного факультету УжНУ та науково-технічною радою НПП «Синевір».

Книга побачила світ в рамках проекту «Церкви та громадські організації разом задля екоосвіти в національних парках», що реалізується Інститутом еколо-релігійних студій та НПП "Синевір" у співпраці з Союзом охорони природи Німеччини та за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини.

Юрій БАБІЧИН.

Вітаємо!

Поздоровляємо з днем народження Розоху Василя Івановича, заступника директора НПП «Синевір».

Нехай доля і надалі буде прихильною до вас, даруючи радість життя, гірське здоров'я, незрадливу удачу, безмежне щастя, вірних і надійних друзів!

Хай щастя завжди супроводить вас, Людська повага й шана не минають. А вашу мрію й працю повсякчас, Лиш визнання вінчають.

Вітаємо з днем народження Суботу Василя Івановича, начальника відділу державної охорони ПЗФ.

Бажаємо довгих і щасливих років життя. Хай ваша дорога буде уквітчана вагомими успіхами, повагою людей, місним здоров'я та радісним настроєм.

Натхнених буднів, свят веселих, дружніх,

Поступків дуже мудрих, добрих, мужніх.

Достатку вашій хаті і добра, А серцю радості й тепла.

У березні святкують день народження працівники НПП «Синевір»:

Кут Микола Лукич, заступник начальника Синевірського ПОНДВ; Бугина Лариса Василівна, провідна економістка;

Росоха Іван Васильович, провідний інженер з охорони природних екосистем;

Рошинець Василь Васильович, провідний інженер з охорони праці і техніки безпеки;

Сятина Михайло Михайлович, інженер з відтворення природних екосистем;

Гречин Марина Михайлівна, бухгалтерка відділу транспортного обслуговування;

Андрусь Іван Павлович, інспектор II к. Квасовецького ПОНДВ; Барна Іван Васильович, інспектор I к. Колочавського ПОНДВ;

Басараб Сергій Євгенович, інспектор I к. Негровецького ПОНДВ; Ковач Володимир Степанович, інспектор I к. Синевірсько-Полянського ПОНДВ;

Руснак Любов Степанівна, інспекторка I к. Синевірсько-Полянського ПОНДВ;

Ярема Михайло Іванович, інспектор I к. Негровецького ПОНДВ; Нанинець Іван Михайлович, робітник з рекреаційного обслуговування;

Фелько Василь Ілліч, рамник.

Бажаємо світлої долі, гарного настрою, радості і затишку в родині. Нехай життя б'є ключем, хай люди шанують, а дім буде наповнений теплом і затишком.

В цей дорогий для серця день

Бажаємо квітів і пісень!

Від друзів – щиріх привітань,

Від зірок – здійснення бажань!

Від сонця – світла і тепла,

Щоб доля щедрою була!

І не спинити часу лік,

Нехай щастить весь довгий вік!

З ювілеєм!

Поздоровляємо з 65-річним ювілеєм Суботу Лідію Андріївну, головну бухгалтерку НПП «Синевір».

Хай ваші бажання збудуться, а мрії втілюються в життя. Нехай удача супроводжує вас у всіх починаннях, а в житті буде безліч цікавих і чудових подій.

Нехай волошками цвітуть літа прекрасні,

Нехай здійсняться тисячі бажань. Щоб доля дарувала тільки щастя, Ні грама бід, ні капельки страждань.

50-річчя святкує Рошинець Мар'яна Юріївна, сторож Колочавського ПОНДВ.

Нехай завжди поруч будуть рідні люди, підтримують ширі друзі, минають негаразди та непорозуміння, а щедра доля дарує удачу, здійснення бажань.

Хай у вашому домі квітує весна,

Хай ніколи душа не старіє.

Хай дорога життя буде чиста, ясна, І збувається сонячні мрії.

Вітаємо з 45-річним ювілеєм Путрашка Івана Михайловича, техніка.

Нехай кожен день приносить лише хороші новини, позитивні емоції, удачу, а всі починання супроводжує надія та успіх.

Бажаємо щиро щасливої долі, Здоров'я місного з роси і води.

Хай серце не знає ні зради, ні болю. Хай злагода буде в житті назавжди.

Поздоровляємо з 40-річчям Савку Івана Юрійовича, інспектора I к. Вільшанського ПОНДВ.

Нехай доля буде для вас привітною, а життєва дорога чистою. Хай кожен день буде сповнений гарним настроєм, душевними зустрічами і плідною працею.

Хай буде життя позитивним, Веселим, чудовим, активним,

Багатим, щасливим і плідним, Цікавим, блискучим і гідним!

